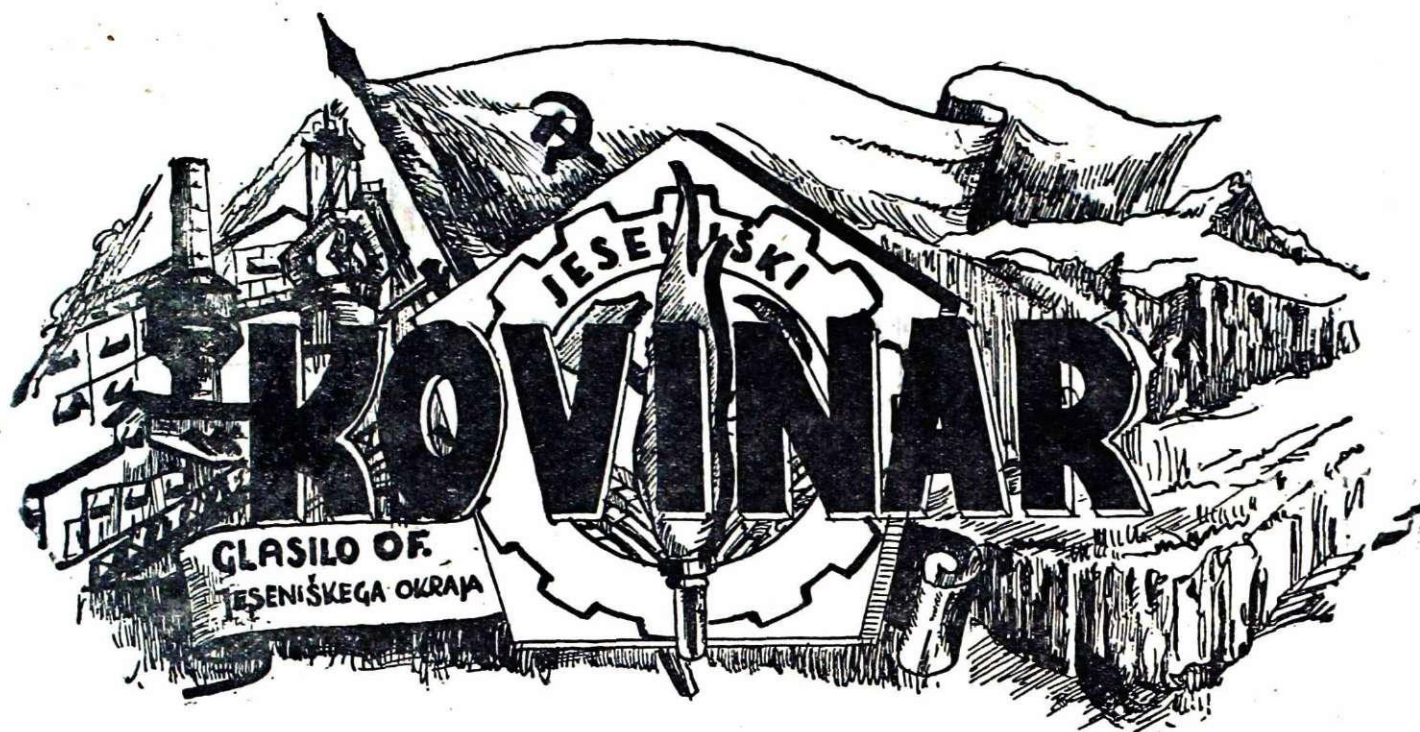

Leta I.

Jesenice dne 31. decembra 1948

Štev. 40

Za prvo obletnico »Jesenškega kovinarja«

„Izgrajevanje tiska kot orožja kritike in samokritike je bilo in je še vedno resen problem. Ko je gradila Partija naš tisk v tej smeri, se je morala boriti proti tendenci podcenjevanja javne, konstruktivne kritike in samokritike in pa proti tendenci razbijalno-kritikantskega odnosa do slabosti, pomanjkljivosti in napak. Tendenci podcenjevanja kritike in samokritike je bila v tem, da nismo objavljali napak in pomanjkljivosti v delu partijskih organizacij, množičnih organizacij in državnih ustanov, da smo te napake zamelčali in nismo odkrivali pravih vzrokov in krivcev, po kateri krivdi se za te napake ni izvedelo. Druga tendenca se je pojavljala v tem, da smo pretiravali slabosti, pospeševali napake in zgradili na temelju posameznih napak, cel sistem napak, rušili smo z negativnim tudi tisto, kar je bilo pozitivnega. Pri nadaljnji gra-

ditvi našega tiska kot orožja kritike in samokritike moramo paziti na prvo in drugo napačno tendenco.“

(Iz govora tov. Djilasa na V. kongresu KPJ).

Ni namen tega članka podati analizo, v kolikor se gornja jasna in pravilna sodba vodilnega člana CK KPJ v napakah našega tiska tiče tudi našega okrajnega glasila „Jesenškega kovinarja“. Objavili pa smo navedene citate tov. M. Djilasa namenoma z željo, da se bo morda našel kdo, ki bo podal oceno in osvetlil delo našega lista tudi s te strani. Uredništvo zaradi tega pričakuje odziva s strani naših bralcev odnosno naših množičnih organizacij, ker je prepričano, da se bo le z množično kritiko in samokritiko zboljšala vsebina lista v tretjem letu naše petletke.

Z istim namenom podajamo ob zaključku leta svoja zapaženja, ki se nam zdijo trenutno najvažnejša.

O odnosih naših množičnih organizacij do tiska

Nikdar v zgodovini ni imelo naše delovno ljudstvo na razpolago toliko in takšnega koristnega branja, kakor ga ima danes. Današnja tiskana beseda naravnost sili ljudi, da razmišljajo in razpravljajo o vsakodnevnih problemih življenja, bodisi gospodarskega, političnega ali kulturnega značaja. Zelo važno vlogo ima pri tem naše časopisje. Na žalost pa moramo ugotoviti, da imajo nekateri ljudje, pa tudi nekatere množične organizacije kot celota zelo napačne odnose do našega tiska. Ne bomo pri tem navajali usodo, ki jo ponekod doživljajo naše knjige, revije, dnevniki in tedniki, ki izhajajo pri nas. Ustavili se bomo predvsem pri našem okrajnem glasilu „Jesenškem kovinarju“ in pokazali, kako neresno vršijo svoje naloge nekatere organizacije, odnosno nekateri člani teh organizacij, ki so odgovorni za tisk, agitacijo in propagando. Na primeru „Kovinarja“ lahko sklepamo, da enako usodo doživlja tudi ves ostali tisk v našem okraju.

O RAZŠIRJENOSTI LISTA

Najprej lahko ugotovimo, da je „Jesenški kovinar“ v okraju zelo neenakomerno razširjen. Več kot polovica naročnikov celotne naklade je na samih Jesenicah, največ v železarni. Če pa povemo, da je tudi v železarni komaj vsak tretji delavec naročnik našega lista, je povedano dovolj. Najslabša v tem oziru pa je gornjesavska dolina. Množične organizacije na Dovjem in Mojstrani, Kranjski gori, Podkorenu in Ratečah še danes niso spoznale važnosti pomoči, ki jo list prinaša za politično in ideolško izgradnjo naših ljudi, kot mobilizator za razne delovne in druge akcije. Izgovori, da v te kraje prinašajo list delavci, ki so zaposleni v jeseniški železarni, niso opravičljivi.

Naravnost neverjetno in nemogoče pa se zdi dejstvo, da polovica uslužbencev Okrajnega ljudskega odbora na Jesenicah ne čuti potrebe, da bi bil naročnik našega lista, torej ljudje, ki bi bili naše pomoči v svojem dnevnem delu najbolj potrebni, ljudje, ki bi na drugi strani lahko nudili uredništvu tudi največjo pomoč zaradi poznavanja raznih problemov okraja.

REDNO IZDAVANJE LISTA JE ODVISNO OD REDNEGA PLAČEVANJA NAROČNINE

Drugo pereče vprašanje je plačevanje naročnine. Po prvi pomoči, ki jo je bil list deležen ob ustanovitvi od uvidnih ljudi odnosno ustanov (uprava direktorskega fonda jeseniške železarne in Okrajni odbor OF), je bilo redno izdajanje lista, zlasti v drugem polletju, odvisno izključno od rednega plačevanja naročnine. Na to okolnost smo od časa do časa opozarjali ter dolžnikom predložili račune. (Mimogrede: Ob koncu leta znaša dolg na naročnini nad 60.000 din).

In kaj se je zgodilo? Prizadete organizacije OF (Prezrenje, Češnjica pri Podnartu, Sv. Križ), AFŽ (Radovljica, Lepence, Češnjica v Bohinju, Laze, Lipnica), LMS (Ribno, Zgoše-Zapuže, Podhom, Hrušica, Prezrenje-Zaloše, Srednja Dobrava), sindikati (podružnica soc. zdrav. ustanov Jesenice) in ustanove (osnovna šola v Zg. Gorjah in Boh. Belj) so list enostavno odpovedali. Nekateri izmed njih so začele tudi vračati neprodane izvide, stare nad pol leta. To pomeni, da imajo nekateri funkcionarji skrajno malomaren odnos do tiska, da jim je ležal neizkoriščen po raznih policah, pokrit s prahom pozabljenja.

Na drugi strani pa moramo priznati,

da se je stanje v zadnjih mesecih zelo popravilo, zlasti v jeseniški železarni, kjer večina obratov zelo redno pobira mesečno naročnino in oddaja naši upravi.

ZA VSEBINO LISTA NI ODGOVORNO IZKLJUČNO UREDNIŠTVO

Mnogi pri nas pozabljajo, da je vloga današnjega tiska pri nas bistveno drugačna kot v stari Jugoslaviji odnosno v kapitalističnih državah sploh. Naš tisk ne sme biti samo registrator dogodkov, ampak mora biti agitator, mora biti neposredni pomočnik za boljšo organizacijo dela, mora nakazovati, kako bi se z manjšim trudom bolje in hitreje dosegli večji uspehi, mora odkrivati ovire, ki preprečujejo pot k uspehom. Če „Jesenški kovinar“ te naloge v prvem letu svojega obstoja ni zadovoljivo reševal, moramo samokritično priznati, da ne leži krivda izključno na uredništvu, ampak smo zato odgovorni vsi skupaj. Zakaj vedeti moramo, da „Jesenški kovinar“ ni glasilu nekega ozkega kroga ljudi, ali morda celo enega samega človeka, temveč — to stalno poudarjamo — glasilu najširših delovnih množic jeseniškega okraja. Tako pa se dogaja, da prav tisti, ki jim vsebina našega lista ni po volji, niso dozdej še prav nič storili za njegovo zboljšanje, tako v organizacijskem kot vsebinskem pogledu.

Povsod beležimo velike delovne uspehe, vidimo nastajanje novega življenja, rojstvo novega, socialističnega človeka (brigadni sistem dela po frontovski in sindikalni liniji, predlogi za zboljšanje dela, borba za zboljšanje preskrbe itd. itd.), ali vse to je več ali manj ostalo skrito nekako med štirimi stenami. Po čigavi krivdi? Uredništvo samo ni moglo vsega tega „izvohati“, ampak se je pri tem naslanjalo na svoje „stalne“ dopisnike in vabilo k sodelovanju vse naše množične organizacije in aktiviste. Obljub je bilo mnogo, storjenega pa — zelo malo.

Iz vsega povedanega — kar pa še zdaleka ni izčrpano — moramo napraviti za zboljšanje lista v tretjem letu naše petletke sledeče zaključke:

1. Naše množične organizacije, ustanove in podjetja morajo imeti boljše in tesnejšo povezavo z okrajnim glasilom s tem, da postanejo redni naročniki in razširjajo krog naročnikov na svojem področju;

2. vsaka organizacija, ustanova in podjetje mora imeti stalnega dopisnika, ki bo listu tedensko sporočal vso važnejšo problematiko v svojem okolišju;

3. naročnino je treba pobrati vsaj mesečno vnaprej in jo redno odvajati upravi lista.

Taka povezanost ne bo samo dvignila politične zavesti naših delovnih ljudi, ampak bo tudi povečala uspehe naših skupnih naporov.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA „JESENŠKEGA KOVINARJA“ SKUPNO Z OKRAJNIM ODBOROM OF ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN VSEM MNOŽIČNIM ORGANIZACIJAM JESENŠKEGA OKRAJA K IZPOLNITVI PLANSKIH NALOG V LETU 1948. —

OBENEM ŽELIMO, DA BI BILO TRETJE LETO TITOVE PETLETKE ZAKLJUČENO S ŠE VEČJIMI DELOVNIMI ZMAGAMI, DA BI OB LETU ZRLI S ŠE VEČJIM PONOSOM NA DOSEŽENE USPEHE.

NAPREJ ZA PETLETNI PLAN, ZA TITA, ZA PARTIJO!

Parada mladosti

VELIKA PARADA OBVEZNIKOV PREDVOJAŠKE VZGOJE

V sredo 22. decembra 1948 — ob sedemletnici JA — je bila na Jesenicah velika parada obveznikov predvojaške vzgoje jeseniškega okraja. Zbralo se je preko 900 obveznikov, navzoči pa so bili še zastopniki Okrajnega komiteja KPS, ljudske oblasti, vojske, množičnih organizacij in kovinarska godba. Po pregledu čet s strani zastopnikov navedenih organizacij in ustanov s šefom vojnega odseka tov. kapetanom Komadinom na čelu, so se čete zvrstile v parado, nakar so z zastavami in godbo korakali skozi mesto.

Po paradi se je dolga reka mladih obveznikov predvojaške vzgoje formirala pred Titovim domom, kjer so imeli zastopniki množičnih organizacij, tajnik Okrajnega ljudskega odbora in načelnik vojnega odseka pozdravne nagovore, v katerih so poudarjali pomen in potrebo po obvezni predvojaški vzgoji zaradi ohranjanja pridobitev narodno-osvobodilne vojne, orisali zgodovino nastanka JA, ki je iz malih partizanskih odredov zrastle pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije s tov. Titom na čelu v današnjo moderno in junaško armado.

Prečitana je bila naredba štev. 1, v kateri je komisija za tekmovanje razglasila dosežene uspehe v predkongresnem tekmovanju v čast združitve SKOJ-a in LMJ in v čast Dneva Jugoslovanske armade.

Kot najboljši nastavni center vaše mladine je prejel prehodno zastavico center v Kranjski gori, kot najboljši nastavni center delavske mladine je prejel prehodno zastavico center Bled in V. razred gimnazije na Jesenicah kot najboljša grupa šolske mladine. Pohvaljeni pa so bili nastavni centri predvojaške vzgoje: Zgornje Gorje, Brezje in Žirovnica.

Za poštrenovalno in vztrajno delo ter pravilno sprovajanje predvojaške vzgoje so bili nagrajeni z denarnimi nagradami po 400 din sledeči komandirji nastavnih centrov jeseniškega okraja: Koselj Jože iz Podnarta, Tušar Stane iz Kroke, Stana Roman z Jesenic, Marinič Niko iz Kranjske gore, Humar Martin z Bleda ter Petrovič Aco in Koren Emil iz jeseniške železarne.

V naredbi je med drugim rečeno, naj bodo navedene pohvale in nagrade vzpodbuda vsem ostalim nastavnim centrom, nastavnikom in mladincem za pravilno izvajanje predvojaške vzgoje za zboljšanje same nastave zaradi krepitve in utrditve obrambne moči naše socialistične domovine.

Ob prejemu prehodne zastavice je nastavni center Bled napovedal tekmovanje vsem centrom v okraju, nastavni center jeseniške železarne pa vsem industrijskim centrom v državi.

Naše delovno ljudstvo s ponosom gleda na dosežene uspehe

V DRUGEM PLANSKEM LETU TITOVE PETLETKE

Miha Klinar:

Oh jezeru, ki ga še ni...

(graditeljem hidrocentral)

Ob jezeru, ki ga še ni, sem hodil nocoj,
ko z zarjo je dan pozdravljaj večer,
vrtanje v skale sem čul pod seboj,
v meni vzdrtel je sladki nemir...

Tam doli nekje bo še v teh letih centrala,
v jezeru, ki ga še ni, se bo gledalo sinje nebó,
morda bova tudi midva nekoč tukaj obstala
in ti boš dejala: „Poglej, kako je lepó...”

Jaz pa bom molčal, saj davno sem slutil
lepoto ljubezni, lepoto življenja,
ne bom ti govoril, kar danes začutil
ob uri večerni sem hrepenenja...

Mislil bom, mislil na smeje roké
minerjev, zidarjev, monterjev... V očeh
pa zrcalo bo dela, vse kar je srce
vase sprejelo v teh velikih dneh...

„Plamen“ v Kropi izpolnil plan

DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE „PLAMEN“ V KROPI JE S POMOČJO FRONTOVSKIH BRIGAD IZPOLNIL SVOJO OBVEZNOST

Prejšnji torek, 21. decembra t. l. dopoldan je nekaj minut pred 12. uro zatulila sirena in naznanjala delovnemu kolektivu in vsemu prebivalstvu v Kropi in okolici, da je izpolnjena letošnja planska obveznost. Na ta uspeh so Kroparji in Kamnogoričani upravičeno ponosni. Zakaj še v juliju so bili zaradi pomanjkanja surovin precej pod planom, ki je letos za 30% višji od lanskega. Ko je delovni kolektiv opazil to nevarnost, so delavci sklenili, da plan dosežejo za vsako ceno. Pred I. kongresom Enotnih sindikatov so se obvezali, da bodo proizvodni plan brez-pogojno dosegli do konca leta. Komunisti kot najzavednejši odred delavskega razreda pa so šli dalje in so v počastitev II. kongresa KPS pogumno odločili, da bodo napeli vse sile, da bo plan izpolnjen do 24. decembra. Videli pa so, da v normalnem delovnem času to ne bo mogoče izvesti. Zato so organizirali nadurno delo in pritegnili v pomoč prostovoljne frontovske delovne brigade, ki so se častno odzvale. Frontovci so napravili skoraj 1.000 proizvodnih delovnih ur in tako se je zgodilo, da je danes tudi Plamenov kolektiv med tistimi številnimi delovnimi kolektivi, ki so predčasno izpolnili letošnje planske obveznosti.

Silvestrovo

(V pregnanstvu 1941—1945)

Silvestrovo! Poslednja noč v tem letu!
Pogled nazaj: Sladko-grenak spomin.
Pogled naprej: Kot zver preganjan sin
slovenski blodi brez miru po svetu...

Pred letom dni v zasneženem zametu
sem drzno plaval nad čerami planin.
In letos? Stresam se od bolečin,
kot ptič v prepadu, zastreljen v poletu...

Pa nisem sam! Na tisoče nas je
pregnancev v brezni črnih, zevajočih:
do nas več zarja sonca ne prodre.

Lastniki muk smo do neba vpijočih
in kličejo tja v svet iz duše vse:
Naj zemlja Hitlerja to noč požre!

ZELEZARNA JESENICE

Mladinka Čuden Gabrijelca — najboljša brigadirka

Pri Čudnovih na Koprivniku v Bohinju je bilo 6 otrok. Na majhnem koščku zemlje, kjer so živeli, ni bilo kruha niti za pol leta. Oče jih je zapustil že zelo zgodaj in se ni več vrnil. Zato je morala od doma še Gabrijelca, najstarejša v hiši.

Po 16 ur na dan je morala delati, da je prislužila sebi borno obleko in da je ostalo nekaj še za dom. Njene načrte, njeno veliko željo, da bi se kaj izučila je prekrizal okupator. Služila je še naprej gospodi, ki je prihajala v Bohinjsko na letovišče. Toda vedno močnejše je čutila izkoriščanje in trpljenje naših ljudi.

Takrat se je vključila v mladinsko organizacijo; Gabrijelca je pomagala v borbi ves čas, kakor je pač vedela in znala. Vsi so jo poznali in vedeli, da je predana, delovna in poštena, kakršna je ostala še danes.

Vseposod, v službi, na prostovoljnem delu in v mladinski organizaciji, se je trudila, da bi dosegla čim večje uspehe, hotela je na najboljši način pomagati pri obnavljanju in graditvi nove, prerojene domovine. Dan na dan je razmišljala, kako bi mogla še bolj koristiti. Dela v kuhinji ni več vzdražala.

Čeprav so ji nekateri branili, češ, kaj boš v tovarni, je vendar odšla. Ni jih poslušala.

Jesenice so jo pritegnile.

Delala je v raznih oddelkih. Pred dobrim letom pa je odšla v opekarno. Namestili so jo pri stroju za obrezovanje opeke. Tovarištvo med mladinkami, ki so delale v skupini z njo, jo je vzpodbujalo. Rada in s posebnim zadovoljstvom je zgrabila, kadar je šlo za izpolnitev planskih nalog. Od kar pa so v tovarni sprejeli tekmovanje kot nov socialističen način dela, je Gabrijelca prekoračevala normo dnevno od 25 do 30 in še več odstotkov. Postala je udarnica.

Ko so pričeli organizirati delovne brigade, je tudi ona, s svojimi tovarišicami, sklenila organizirati takšno brigado. Njena brigada je bila druga v tovarni. Od februarja, pa vse doslej, je dosegla vidne uspehe, medtem ko nekatere druge v začetku še niso našle pravih oblik dela. Mladinska organizacija se v Gabrijelci ni zmotila, ko ji je zaupala to odgovorno nalogo brigadirja.

Po nekaj mesecih so tudi v drugih obratih začele rasti brigade, kakor gobe po dežju, danes jih imajo že 383. Storitnost se je dvigala iz dneva v dan. Večkrat je Gabrijelca opazovala grafikon in razmišljevala ob njem.

„Plan bomo dosegli! Moramo doseči!“ je vsakokrat sklenila. Kar šumelo

ji je v ušesih ob misli na besede predsednika mladinske organizacije — v tovarnah Titan, Utensilija, Tovarni emajlirane, Tovarni verig v Lescah in še v številnih drugih, je plan odvisen od naše proizvodnje, od pravočasno izvršene obveze. Tudi na te je treba misliti.

Prehodna zastavica roma od brigade do brigade. Gabrijelca se trudi. V septembru je bila črta, na brigadnem grafikonu pri stroju, že zelo blizu uspehom najboljših brigad v tovarni. Oktobra se je povzpela še višje. Gabrijelca je presegla normo za 79,6%, tovarišica Locnarjeva Marija za 70%, a tudi Zvonka Zelenjakova in Angelca Avguštinova nista dosti zaostali.

Za svoje uspehe je bila brigada proglašena za prvo, najboljšo delovno brigado v železarni Jesenice.

SINDIKALNA PODRUŽNICA IN UPRAVA ŽELEZARNE ČESTITATA K DOSEŽENEMU PLANU!

Gabrijelca s ponosom govori o svoji brigadi: „Vse so pridne“ pravi, „Locnarjeva Marija pa še posebno.“

„Delamo,“ se nekoliko sramežljivo odmika Marija, „včasih tudi zapojemo, da gre delo laže od rok. Tako visoko normo smo dosegli le zaradi tega, ker dela nikoli, niti za minuto ne zamudimo, tudi doma ne ostajamo brez potrebe. V zadnjih mesecih nismo imele nobenih izostankov, niti bolezenskih.“

Kar po vrsti pa povedo, da čimbolj stremijo tudi za kvaliteto, odpadkov imajo med vsemi brigadami, ki delajo v tem oddelku, najmanj. Štedijo z oljem in vsem, da čimbolj znižajo proizvodne stroške. „To nam je tudi pripomoglo da imamo ta mesec prehodno zastavico,“ pove zadovoljno Marija.

Po vzoru brigade Gabrijelce Čudnove dela in se trudi tudi večina delovnih brigad v jeseniški železarni. Medbrigadno tekmovanje jim je porok, da bodo letni proizvodni plan pravočasno izpolnili.

(Iz „Delavske Enotnosti“)

TRI VELIKE DELOVNE ZMAGE V ŽELEZARNI

Ostali zmagovalci obratom, ki so že izpolnili za letos določene planske naloge, so se 23. decembra pridružili trije novi obrati: Delovni kolektivi plavža, jeklarn in valjarne debele pločevine na Javorniku so teden dni pred rokom izpolnili letošnji proizvodni plan in tako zavzeli častno mesto za vestnih graditeljev socializma.

MLADINSKE IN DELOVNE BRIGADE TEKMUJEJO ZA ČASTEN NASLOV UDARNE BRIGADE

Brigadni sistem dela uvajajo postopno v vseh obratih jeseniške železarne, kjer dobiva ta sistem čedalje trdnjše organizacijske oblike. Seveda so sprva še težave v zvezi z normami in enotnim načinom ocenjevanja, kakor tudi v zvezi z različnim delom v obratih in fluktuacijo delavstva iz obrata v obrat. V posameznih obratih pa so te začetne težave že premagali. Najbolje je izveden brigadni sistem dela v gradbenem oddelku, v mehanični delavnici, na prometu, v opekarni, v konstrukcijski delavnici, v livarnah in v oddelku varilne žice. V drugih obratih pa je brigadni sistem še v prvi fazi svojega razvoja. Uspehi brigad so v veliki meri odvisni od delovodij in predelavcev in od tistih, ki jim je zaupana evidenca.

V prejšnjem mesecu je bilo ustanovljenih 32 novih mladinskih in delovnih brigad, tako da je sedaj vsega 383 brigad, 53 mladinskih in 330 delovnih. V teh brigadah je vključenih že okrog 60% vseh delavcev.

V novembru si je priborila prvo mesto — prehodno zastavico in diplomu — delovna brigada tov. Toneta Zupana iz gradbenega oddelka, ki je presegla normo za 59%. Najboljši brigadir pa je bil v tem mesecu tov. Soklič Franc iz Dijakove brigade, ki je presegel normo za 68%.

Uspehi v decembru bodo odločili, katera brigada si bo z najboljšimi rezultati priborila časten naslov — udarne brigade jeseniške železarne za leto 1948. Po dosedanjih uspehih prihajata v poštev predvsem Prešernova in Zupanova brigada v gradbenem oddelku. Prva si je že trikrat zaporedoma priborila prvo mesto med vsemi brigadami v železarni, druga pa v treh mesecih dvakrat.

DELOVNA BRIGADA JE POSEKALA 365 m³ DRVA

V zvezi s pomanjkanjem drv v jeseniškem okraju, je okrajni sindikalni svet pred meseci naslovil na vse sindikalne podružnice poziv, da formirajo delovne brigade za posek drva, ki so bila dana na razpolago v grosupeljskem okraju. Tako se je v začetku decembra formirala prva delovna brigada, skupaj 20 moških, povečini železničarjev in „Gradišovcev“. Brigada je 12. decembra odšla v okraj Grosuplje, kjer je kljub težavam in slabem vremenu v manj kot treh tednih posekala 365 m³ drva za potrebe svojih podružnic. Najboljša je bila grupa petih „Gradišovcev“, ki so sami napravili preko 100 m³ drva in s tem pokazali skupaj z ostalimi delavci, da se vprašanje pomanjkanja kurjave rešuje le na teferu z delom, ne pa s stokanjem prekrizanih rok med mrzlimi stenami.

Tam so ga silili v službo kot tolmača pri Gestapu, kar pa je odločno odklonil. Arbeitsamt ga je nato poslal na delo v Avstrijo.

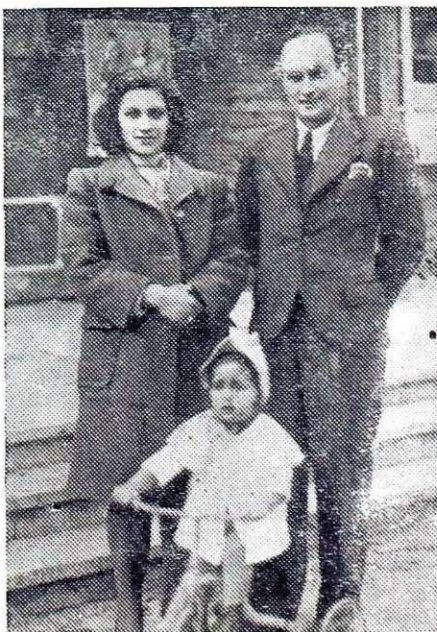
Prišel je na Dunaj, kjer je bil od oktobra 1942 do prihoda Rdeče armade 1945. leta zaposlen kot natakari v hotelu Imperial, nato pa od maja do avgusta 1945 v sovjetskem oficirskem hotelu „Bristol“ na Dunaju. V hotelu „Imperial“ se je spoznal z mladim dekletom Marijo Thess, katere oče je bil precej premožen Nemec, mati pa Abe-sinka iz Adis Abebe.

Hočevar je že leta 1945. zaprosil za repatriacijo v Jugoslavijo ter dospel z ženo avgusta 1945 do Lipnice (Leibnitz). Tam pa so Angleži zadržali ves transport repatriirancev za Jugoslavijo in jih odvedli v taborišče. V taborišču pa so bili četniki in domobranci, ki so Hočevarja in tudi ostale prepričevali, da jih čaka v domovini aretacija in celo smrt. Tako preplašen je zapustil

Vrnil se je v domovino

Pred kratkim se je vrnil iz Avstrije naš rojak Ivan Hočevar, pristojen v KLO Raka pri Krškem. Po poklicu je natakari. Z njim je prišla v našo državo tudi njegova žena, ki je po rodu Abe-sinka in dveletna hčerka Otavija, ki je po svoji materi podedovala temno polt. Naša domovina je sprejela njega in njegovo ženo ter hčerko, čeprav sta temnopolti, z istim veseljem in ljubeznijo kot vse druge.

Hočevar je prehodil precejšen del Srednje Evrope. Natakarske obrti se je izučil na otoku Rabu v hotelu Kastelic. Kot natakarija ga je pot zanesla v Maribor in nato v Beograd. Ob kapitulaciji je bil v Slav. Brodu, od koder se je prebil v Celje, od tam pa na Jesenice, kjer je bil zaposlen kot natakari. Pozneje je bil v Grand hotelu na Bledu, kjer ga je kmalu aretirala Gestapo, ki ga je odpeljal v zapore v Radovljico.

Povsod bi moralo biti tako!

Ko pregledujemo zaključke o izpolnitvi planskih nalog v kmetijstvu jeseniškega okraja, ugotovljamo, da posamezni veliki kmetje še vedno ne razumejo ali nočejo razumeti svojih dolžnosti, ki jih imajo pri obdelovanju zemlje, nočejo stoddotno izkoriščati svojih njiv, travnikov in gozdov.

Da, tudi gozdov. Kdor je čital članke naših voditeljev (Tita, Kardelja, Karičiča itd.) ta ve, kako važna je pri nas izvršitev plana v gozdarstvu. Ve tudi, da je več kot 80% vsega našega izvoza izključno les, za katerega dobimo iz inozemstva prepotrebne stroje za naše tovarne, ki delajo med drugim tudi za mehanizacijo našega poljedelstva in s tem za boljše delovne pogoje našega kmeta.

Zaradi tega stojijo pred nami nadvse važne naloge: posek predpisanega lesa in izvoz istega iz gozdov do žag odnosno železniških postaj. V Žirovnici so vsled tega sklicali sestanek, da bi se možno pogovorili o voznjah lesa.

Bilo je okrog 8. ure zvečer, ko se je šolska dvorana začela počasi polniti. Prihajali so mali, srednji, pa tudi veliki kmetje. Tovariš z okraja je raztolmačil potrebo po vozni živini za prevoz lesa iz gozdov. Kmetje sami naj ugotovijo, kdo bo vozil in kako, je zaključil.

Prvi se je oglašil velik kmet: „Dajte nam preje usnje za komate in podkve ter vse, kar je potrebno, če hočete da bomo vozili.“

Drugi bogati kmet: „Zakaj pa ni sladkor na vezane cene, ha?“

Tovariš z okraja je znova začel s pojasnjevanjem, ali veliki kmetje so imeli za to gluha ušesa. Zato jih je referent potipal z oddajo krompirja, prašičev itd. Poudaril je, da imamo več primerov, da veliki kmetje namenoma niso hoteli obdelovati vseh svojih zemljišč, ampak so posejali samo toliko, kolikor so rabili zase. Da bi oddajali kaj skupnosti, jim ni šlo v račun, češ, potem bo večji davek, večja obvezna oddaja, kontrahiranje in tako dalje.

V besedo je ponovno vpadel velik kmet: „Takah kmetov ni pri nas, mogoče je le nekaj takih, ki se jim ne ljubi obdelovati vsega polja, ker imajo vsega v izobilju.“

Mali kmetje molčijo in nekaj tuhtajo. Pogovor se je spet začel sukati okrog voženj lesa. „Potrebovali bi komate, vozove, podkve“, so vzdihovali trije največji kmetje v vasi. S tem svojim tarnanjem pa so izbili sodu dno. S klopi se je dvignil neki mali kmet in odločno odgovoril vsem trem mogotcem:

„Jaz si pa lahko nabavim svoj komat, svoj voz, tudi konja nimam nikdar bosega! Vi pa, ki imate polne žepe denarja, zvrhane skrinje žita in nakopičenega blaga po vezanih cenah, se izgovarjate, da ne morete, ker — enostavno nočete voziti! Tudi jaz vozim les, pa poleg tega obdelam vso svojo zemljo! Prav tako bi tudi vi lahko storili, še veliko lažje kot jaz, če bi se zavedali, da je treba pomagati skupnosti, če hočemo pošteno preživljati svojo družino!“

taborišče in odšel z ženo v Celovec, kjer sta delala v angleškem oficirskem hotelu „Moser“, on kot natakar, ona pa kot čistilka. Oba sta delala Angležem za zelo majhno plačo, samo da sta preživela sebe in hčerko, ki se jima je medtem rodila.

V Celovcu je med našimi „razseljenici“ delovala zelo dobro organizirana propaganda za iselitev v Ameriko. Zaradi mamljivih lažnih obljub in pod pritiskom izredno težkih razmer sta se tudi Hočevarjeva odločila za pot. V uradu IRO (Mednarodna organizacija za begunce) so ga natičkanje gospodične vzele na listo in mu zajamčile brezplačno vzdrževanje družine do odhoda. Zato sta Hočevarjeva morala zapustiti službo in se naseliti v taborišču Spittal na Dravi, kjer naj bi počakal prvi transport za Ameriko.

Pred odhodom v taborišče pa je Hočevar začel resneje premišljevali. Iz pisma svojega prijatelja, ki dela v rud-

Jasna in odločna ugotovitev malega kmeta je delovala na velike, kot bi jih polil z mrzlo vodo. Ko so nekoliko prišli do sape, je spregovoril veliki: „Ti lahko voziš, ko imaš pridno ženo in ti doma vse sama obdela. Tudi so tvoji travniki boljši od mojih“ itd. ...

Mali kmet je zdaj znova vzrotil: „Sam sem izbral ženo in sicer tako, ki rada dela, ti pa si gledal le na to, kaj boš priženil! Imam trikrat manj zemlje kot ti, pa je več živine v mojem hlevu kot tvojem. Ti voziš na njive žaganje, namesto gnoja! Prav lahko bi več pridelal, samo nočeš!“

Veliki kmet se je čutil poraženega in mrmraje nekako priznaval resničnost očitanih besed. Pošteni kmetje in delavci pa so navdušeno pritrjevali malemu kmetu, ki je pogumno razkrinkal vso hinavščino in špekulantstvo velikih.

Zgornja zgodba iz Žirovnice je zelo poučna. Pove nam, da so se naši mali in srednji kmetje začeli prebujati in jih ni več strah povedati bogatim in velikim kmetom v brk vse to, kar jim gre. Če bi povsod mali in srednji kmetje na takih in podobnih sestankih pokazali ljudi, ki ovirajo napredek na škodo skupnosti, bi bili lahko rešeni vsi problemi glede raznih obveznih oddaj, plačevanja davkov in drugo.

Ljudska tehnika

AVTO-MOTO DRUŠTVO JESENICE JE SPREJELO PLAN DELA ZA LETO 1949

V petek, 23. decembra 1948 je bila ustanovna skupščina novega Avto-moto društva Jesenice, ki je zelo važna veja naše ljudske tehnike. Na skupščini je ponovno prišlo do izraza protiljudsko delo bivšega društva, ki je zaviralo socialistični razvoj in napredek in ni skrbelo za strokovni dvig članstva ter dotok novih, mladih kadrov, ampak so nekateri člani izkoriščali staro društvo za svoje osebne koristi. Temu bo novo društvo energično napravilo konec in bo izločilo vse, ki mislijo nadaljevati v duhu starih izkoriščevalcev.

Na skupščini je bila izražena želja, da bi člani usposobili društveni avtomobil Renault do I. kongresa Ljudske tehnike, ki bo v kratkem v Beogradu. Tečajnikom so zagotovili razni pripomočki kot tehnične knjige in skripte. Zimski čas se bo v glavnem izkoristil za teoretičen pouk, takoj spomladi pa bodo začeli s praktičnimi vajami. Za utrditev organizacije pa je vsekakor potrebno, da bi se na tečajih predavalo tudi politične-ideološke teme.

V letu 1949 bodo posvetili vzgoji novih kadrov največjo skrb, zlasti bodo pritegnili v društvo mladino iz tovarn in vasi. V delo bodo vnesli več političnega dela, da se bodo člani zavedali nalog, ki jih imajo dolžništva in do naše Armije. Za uspešno izvedbo plana bodo formirali posebne grupe na Bledu in v Radovljici ter do 15. januarja izdelali plan za posamezne krožke. Dvignili bodo kvaliteto novih tečajev ter s praktičnim delom v delavnici dvignili

niku v Ameriki, je zvedel, da ni vse zlato, kar se sveti. Postalo mu je žal, da se je prijavil za Ameriko. Toda v službo ni mogel več nazaj. Odpravil se je v taborišče Spittal na Dravi, kjer je že prvi dan morala vsa družina prezebiti več ur pred barako komande taborišča, nakar so mu šele sporočili, naj se zgleda naslednjega dne. Šele drugi dan so mu določili prostor v baraki, nad katerim pa se je zgrozil. Ko je hotel poprositi za boljše stanovanje, je moral spet čakati ves predpoldan z ženo in hčerko pred barako komande, ne da bi kaj opravil. Lačen in prezebel se je skupno z ženo razjokal kot otrok. Sam pravi: „Proklel sem Angleže in Amerikance, Avstrijo in Mednarodno organizacijo IRO, ki ni nič drugega kot trgovina z ljudmi, ter se odločil za vrnitev v Jugoslavijo. „Kot so mene hoteli ujeti s sladkimi besedami za odhod v Ameriko, tako lovijo tudi druge lahkovne ljudi za težka dela v ameriških

TELOVADNICA NA JESENICAH POSTAJA PRETESNA

Po izvršeni reorganizaciji naše fizikulture so se pokazali uspehi najprej v telovadnici, kamor priteka z dneva v dan vedno več kovinarske mladine. Telovadnica v Fizikulturnem domu bo kmalu pretesna in tehnično vodstvo ima dovolj skrbi, kam naj namesti številne pionirje in pionirke, mladince in mladinke, ki v tako velikem številu in z veseljem posejajo ure splošne vadbe.

NAPREDEK BOKSA NA JESENICAH

Komaj so jeseniški bokserji prestali ognjeni krst in se pomerili z odličnimi in rutiniranimi Ljubljancami, že so imeli v soboto 17. decembra v gosteh mlade bokserje iz zasavskih rudnikov in tekstilnih tovarn iz Litije. Zasavčani so pripeljali s seboj kar dva državna prvaka za leto 1948, odličnega in borbenega Baruška, prvaka v mušji kategoriji in Čakša iz bantam-kategorije, ki je s Sovšakom predvedel krasno eksibicijsko borbo. Dvorana je bila tudi to pot polna gledalcev.

V eksibicijskih borbah so najprej nastopili mladi pionirji z Jesenic z odličnim Kalčičem in Elijo na čelu. Videli smo vso borbenost mladih pionirjev za zmago, kar daje upanje, da bomo v bodoče doživeli več srečanj v svojo korist.

V dvoboju Zasavja proti Jesenicam je nastopilo 6 parov, ki je končal neodločeno 6:6.

Odlični Stošički iz Zasavja je po točkah premagal novince Lavtižarja z Jesenic. Barušak (Z) je že v prvi rundi premagal Mariča (J). Mladi Jablan (J), ki ima vse možnosti, da se razvije v odličnega boksarja, je po točkah premagal Kastelica (Z). Tišler (Z) je v ostri borbi zgubil igro z mnogo obetajočim Šimburo (J). Dobremu tehničarju Seferju (Z) je uspelo nadvladati borbenega Kardoša (J) po točkah. Kot zadnja sta nastopila v srednji kategoriji odlični mojster ringa Ažman (J) in borbeni Gorenc (Z), ki pa je že v prvem kolu klonil s k.o.

To tovariško srečanje je odlično vodil stari mojster ringa Baloh Evstahij, kot sodnika sta objektivno nastopila Preželj in Švajger. Povratno srečanje bo januarja v Trbovljah.

TREBA BO PRECEJ NAPOROV, DA SI BODO JESENIŠKI SMUČARJI TUDI LETOS OBRŽALI NASLOV DRŽAVNEGA PRVAKA

Tradicija uspehov jeseniških smučarjev je znana ne samo Jeseničanom ampak vsem Jugoslovonom. Bili so časi, ko so jeseniški smučarji imeli takorekoč monopol nad prvimi mesti in skoraj niso imeli prave konkurence.

V novi Jugoslaviji pa se je šport razgibal in omasovil tako, da so jeseniški smučarji dobili ostro konkurenco in napeti bodo morali vse sile, da bodo obržali dosedanja slovesa.

svoje znanje. Borili se bodo proti vsem škodljivim pojavom v društvu in pospeševali plemenito tekmovanje, da bo plan v celoti dosežen in presežen.

rudnikih, tovarnah, pragozdovih in tropskih plantažah.“

Odšel je nazaj v Celovec in se poslovil od svojih prijateljev. Zatržno je sklenil vrniti se v domovino. Na meji ga je plašil še nek Srb — angleški agent in ga na vse načine pregovarjal od vrnitve. Ali Hočevarja in njegove žene ni mogel zadržati nihče več.

Tako je prestopil mejo. Srce mu je razbijalo, v grlu ga je stiskalo.

Jesenice. Ko je ustavil vlak, je gledal, kje bo zagledal bajonete. Zdaj me bodo, si je mislil in ko je zagledal miličnika, je v strahu omedel. Toda miličnik je bil zelo prijazen. Ivanu je bilo vedno lažje pri srcu. Prišli so v bazo za repatriiranje in v topli sobi dobili sladko belo kavo, hčerka Oktavija pa mleko. Strah je izginjal. Drugega dne zopet dobra hrana, Oktavija je dobivala mleka, kolikor ga je hotela. Nad vse je bil vesel, ko je zvedel, da že iščejo službo za njega in ženo. Povedali

V pretekli zimi so si smučarji SŠD J. Gregorčiča že tretjič priborili časten naslov državnega prvaka. Letos v jeseni so zastopniki društva prejeli na smučarski zvezi častna darila, katera so si priborili člani in članice društva. Razdeljenih je bilo 11 plaket prvenstva FLRJ in preko 20 diplom prvenstva LRS.

Največje uspehe, to je prvenstvo FLRJ za leto 1948 so dosegli sledeči člani in članice: Katnik Vida (3 plakete in s tem absolutno prvenstvo v alpskih disciplinah), Praček Lojzka (1 plaketo v slalomu), maratonec Smolej Franc (plaketo na 30 km), Torkar Marija (3 plakete), Kunčič Jože (2 plaketi) in Talar Hedvika (1 plaketo).

Diplomo prvenstva LRS so si poleg zgoraj imenovanih priborili tudi še ostali naši znani smučarji: Pogačnik Tone, Knific Jože, Stana Roman, Benedičič Mirko, Praček Ciril, Hutar Zvone, Pohar Silva, Pristov Sonja, Langus Zlata in drugi.

Če bodo Jeseničani tudi to zimo tako častno zastopali naš zimski šport — bomo videli... Želimo pa, da bi bilo tako.

ŠAH

ŠAHOVSKA SIMULTANKA NA JESENIŠKI GIMNAZIJI

Prof. Muzlovič, ki vodi šahovski aktiv na gimnaziji, je odigral z aktivom simultanko na 19 deskah. Mojster šaha na Jesenicah pa je zmagal le na 15 deskah, mlademu Jenstrlu je uspelo remizirati, proti Škrlju, Šoberlu in Bahunu pa je mojster moral kloniti.

Drugi mojster šaha na Jesenicah pripravlja simultanko z vajenci metalurške industrijske šole, kjer je šah tudi zelo priljubljen.

ŠAHOVSKI TURNIR NA JESENICAH

Šah je na Jesenicah globoko ukoreninjen in ima veliko prijateljev. Pred kratkim se je zaključil 14-dnevni med-sindikalni šahovski turnir, na katerem je sodelovalo 11 moštev s po 6 igralci. V finale sta se plasirala moštvo energijskega oddelka železarne in moštvo prosvetnih delavcev. Ker pa se v finalnem srečanju moštvo energijskega oddelka ni javilo, so igrali zastopniki železarne partijo na 6 deskah proti prosvetarjem. Zmagalo je moštvo železarne z rezultatom 5:1. Od prosvetnih delavcev je bil zmagovit le odlični Misjak, prof. Muzlovič pa je po triurni ogorčeni borbi moral kloniti pred odličnim Šuhelnom.

*S podvojenimi silami
stopajmo v tretje leto prve
Tilove pelletke!*

so mu, da so v Jugoslaviji dobrodošli vsi ljudje, pa čeprav so temnopoliti. Ivana je namreč mučil še poseben strah za svojo ženo-tujko Abesinko. Zaradi prijaznosti ljudi na Jesenicah pa je dobil zaupanje v novo Jugoslavijo, ki je res prava država vseh delovnih ljudi. Težko preizkušena družina Hočevarjeva ne želi nič bolj kot to, da bi se vrnili v domovino vsi, ki so še danes zapeljani v Avstriji. Domovina jih čaka z odprtimi rokami in naj nikar ne čakajo, da bi jih IRO prodal kot sužnje v Ameriko.

S. M.

**Poravnajte naročnino
za leto 1948, sicer bomo
z januarjem 1949
ustavili pošiljanje lista**

Še nekaj pripomb o poslovanju potrošniške zadruga na Jesenicah

Pred kratkim je bila redna seja upravnega odbora potrošniške zadruga ob navzočnosti 3 članov nadzornega odbora, na kateri se je med drugim razpravljalo tudi o članku, objavljenem v „Jeseniškem kovinarju“ dne 11. decembra 1948.

Lahko rečemo, da je stališče, ki ga odbor zavzema v zvezi s člankom nepravilno, ker gleda v današnjih zadrukah nadaljevanje nekdanjih konsumov in zadrug v stari Jugoslaviji. Člani upravnega odbora se namreč razburjajo, ker jim je bila odvzeta gostilna pri „Peklarju“ in pravijo, da najbrže zaradi tega, ker so drugi videli, da jim je gostilna „dobro nesla“. Isti slučaj je bil s takojmenovano gostilno „pajzel“ in da enako usodo čaka gostilna pri „Koniču“ itd.

Nepravilno so na seji kritizirali dozdnevno „konkurenco“ n. pr. industrijskega magazina, češ da jih hoče uničiti ter da ima prednosti pri nabavi blaga. Pravijo, da se še dozda niso pobotali glede inventarja, katerega so odstopili industrijskemu magazinu s poslovalnicami vred in da v bodoče ne bodo več vlagali svojega kapitala za druge. To kaže, da upravni odbor gleda današnjo trgovino še po starem, ko se je kapital stekal v žepe posameznikov in koristolovcev. Upravni odbor bi se moral zavedati, da je danes tudi trgovina v rokah ljudstva in mora služiti koristim ljudstva neglede na to, kako se ta ali ona ustanova imenuje.

Upravni odbor zadruga upa, da bo v letu 1949 nekoliko boljše, kajti imajo namen zgraditi novo skladišče na Koroški Beli in so tozadevno že stopili v stik s tamkajšnjim župnikom, ki je menda že dovolil oddajo prostora na svoji parceli. Tako se bodo vsi — čeprav nekoliko kasno — vključili v naš petletni plan.

Članek, objavljen v „Kovinarju“ pa je članom upravnega odbora nerazumljiv. Primerjajo ga s svoječasnim članom obsojenega gestapovca Bohinca. Tovariši odborniki naj vedo, da Bohin-

ca in njegovih umazanih del ni več. Danes so na naših vodilnih mestih ljudje, ki so predani borci za socializem in ki ne bodo dopustili, da bi se pojavil novi „Bohinc“ v kateri koli obliki.

V zadnjem članku „Jeseniškega kovinarja“ je bilo netočno samo to, da je uredništvo pri krajanju rokopisa nekoliko spremenilo smisel, kot da je bil pri prevozu navzoč osebno tov. Albreht Lovro. (To napako s tem popravljamo — op. ur.) To ne, pač pa drži, da je tov. Albreht kot član upravnega odbora izposloval avto in bil tudi deležen pripeljanega krompirja.

Kar pa se tiče poslovalnice na Hrušici, navajamo, da poleg vsega primanjkljaja manjka še preko 1400 točk. Tudi prodajajo v tej poslovalnici spodnje jopice po 120 din, dočim jih ima ista zadruga na Jesenicah po 59 din. Dalje je poslovalnica na Hrušici odprta večkrat šele ob pol 10. uri dopoldan ali pa še pozneje, zaprta pa že ob 5. uri popoldan.

Glede kuhanja žganja smo šele zdaj zvedeli, da se je prvokrat kuhalo brez vednosti upravnega odbora in neprijavljeno. To žganje, v količini 9 litrov, ja začasni upravnik tov. Rekelj Anton, razdelil med uslužbenice. O drugem kuhanju žganja pa je bil upravni odbor obveščen, le na prijavo so pozabili. No, pa so zadevo pozneje skupno s finančno kontrolo le tako uredili, da ni bilo nobenih posledic. Čudno pri tem je, da je tudi finančna kontrola kot oblastni organ prikrila neprijavljeno kuhanje žganja.

Končno naj še omenimo, da so v zvezi s člankom v „Jeseniškem kovinarju“ nekateri člani upravnega odbora izrazili željo, da bi se take in slične napake in nepravilnosti ne trosile v javnost, ampak da jih je bolje reševati med štirimi stenami. S takimi nasveti pa se ne moremo strinjati, kajti te napake in nepravilnosti gredo na škodo ljudstva, zato naj ljudstvo zanje tudi izve.

Glas naših čitateljev

V OBRAMBO NAŠIH AKTIVISTOV

Za nami je težka štiriletna krvava borba, v kateri je milijone ljudi darovalo svoja življenja za našo svobodo. To borbo danes nadaljujemo z nič manjšim ognjem domovinske ljubezni in sicer na gospodarskem, političnem in kulturnem polju za preobrazbo našega delovnega človeka, za zmago socializma v naši deželi.

Največje breme in vse težave te borbe nosijo — kakor v vojni tudi v po-vojni dobi — naši predani borci-aktivisti. Ni mogoče naštetih vseh ur. večerov in noči, ki jih naš aktivist žrtvuje pri vsakdanji borbi za boljše življenjske pogoje. Aktivist je tisti, ki je ustvaril tudi pogoje za ustanovitev raznih kulturnih ustanov kot n. pr. večerne gimnazije, delavski tehnikum in drugo.

Na drugi strani pa imamo žalostne primere, da danes nekateri, ki nezasluženo uživajo te pridobitve naših aktivistov, podcenjujejo njihovo delo. Tako je na primer tov. P. F. v navzočnosti tovariša A. V. v tovarni na Javorniku izjavil, da naši aktivisti zato ne posejajo gimnazije in tehnikuma, „da se ne bi zvedelo, kako puhle glave imajo naši aktivisti“.

Svetujemo navedenima tovarišema, ki uživata sadove naših aktivistov, da bi se raje malo bolj zanimala za razvoj novega časa. Obenem pa upamo, da bodo v doglednem času naše gimnazije in tehnikumi na razpolago tudi našim najboljšim in zaslužnim ljudem. To je naša dolžnost, da bo tudi naš politični kader deležen strokovne izobrazbe.

bb.

ALI VESTE,

da je bil Jože iz Obrtniške ulice na Jesenicah pred vojno ponižen hlapec liberalni gospodi,

da med vojno niti s prstom ni mignil za osvoboditev,

da po osvoboditvi na vsakem koraku zabavlja, da ni tega ali onega, da ni tako kot bi moralo biti,

da se od leta 1945 do 1948 še ni spametoval,

da se „brije norce“ iz prostovoljnih delavcev z zlato značko.

Pravijo, da se Jože ne bo dolgo „bril norce“, da bo Jože najkasneje leta 1950. jecjal: Saj sem jaz tudi delal za socializem.

da Jožetu takrat tega nihče ne bo verjel,

da se bodo takrat drugi iz njega brili norce.

ur.

ŽUPNIK V KRANJSKI GORI DELA PROTI USTAVI

V naši državi je po ustavi vprašanje vere rešeno tako, da se ne sme nikogar niti braniti niti siliti k pripadnosti katerekoli veroizpovedi. Župnik v Kranjski gori pa tega ne upošteva, ampak si hoče na zvit in nedopusten način pridobiti „vernike“. Tako je upravni pošte v Gozdu pisal pismo, v katerem sprašuje, zakaj ne prinese svojega otroka h krstu. Tudi Franca Habjana iz Podkorena nadleguje, kdaj se bo prišel cerkveno poročiti. Dvomimo, da se župnik ne bi zavedal svojega protustavnega početja. Naj s svojim vsiljevanjem preneha in se raje briga za svoje posle pred oltarjem v cerkvi. Tam ga naše delovno ljudstvo ne bo prav nič motilo, tako pa ...

Pika.

KULTURA IN PROSVETA

O SOVJETSKEM FILMU „RDEČA RUTA“

Pred tedni smo videli na platnu jeseniškega kina sovjetski film „Rdeča ruta“, ki prikazuje pionirsko organizacijo v Sovjetski zvezi, njeno delo in najboljše posledice vzgoje najmlajših državljanov. Filma ni videlo mnogo Jeseničanov, kar ni razumljivo. Morda se jim je zdel film preetroški? Najbolj žalostno pa je to, da filma ni videla večina učiteljsstva, še manj pa pionirji. Dvorana je bila skoraj prazna. Človek postane žalosten ob misli, koliko truda so vložili ljudje, ki nastopajo v filmu, da bi pokazali nekaj za pouk in vzgojo — tukaj pa igrajo štirim stenam.

„Rdeča ruta“, film poln življenja, pesmi dela za petletko, povede gledalca na širna polja v ruskih stepah, na obrežje Volge in v velika mesta, da zaživi v njem in doživlja vse še bolj živo tudi to, kar ramo ob rami gradimo danes pri nas — boljše življenje in boljšega človeka. Film „Rdeča ruta“ je pesem življenjski stvarnosti in pesem ljubezni mladine do domovine.

Objave

SIND. GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 1. januarja 1949 ob 19.30 uri: Dr. Bratko Kreft: Celjski grofje.

Nedelja, 2. januarja 1949 ob 14.30 uri: Dr. Bratko Kreft: Celjski grofje.

Režija: Tomažič Jože. Inscenator: Tič Srečko. Nedeljska predstava je predvsem namenjena okoličanom. Zveze z vlaki ugodne. Konec predstave ob pol 18. uri. Vstopnice v predprodaji v sindikalnem gledališču vsako dopoldne in dve uri pred predstavo.

Obvestilo: Obveščamo vse gledališke družine v jeseniškem okraju, da bo v januarju maskerski tečaj na Jesenicah, ki ga bo vodil član Slov. narodnega gledališča iz Ljubljane.

Interesenti ljudskih odrov naj se prijavijo ustmeno ali pismeno v pisarni sindikalnega gledališča na Jesenicah, Titov dom, soba šte. 27/II. Tečaj bo trajal štiri večere in bo nudil osnovno strokovno znanje maskerske umetnosti, kar bodo s pridom uporabljali mladi podeželski igralci in režiserji.

MESTNI KINO JESENICE

Jugoslovanski film:

Zofka

po romanu „Nečista kri“

Predstave:

v petek, 31. dec. ob 18. uri in 20. uri

v soboto, 1. jan. ob 18. in 20. uri

v nedeljo 2. jan. ob 16., 18. in 20. uri

Sovjetski film:

Čakaj me

Predstave:

v torek 4. jan. ob 18. in 20. uri

v sredo 5. jan. ob 18. in 20. uri

v četrtek 6. jan. ob 18. in 20. uri

Sovjetski film:

Sin Polka

Predstave:

v petek 8. jan. ob 18. in 20. uri

v soboto 9. jan. ob 18. in 20. uri

v nedeljo 10. jan. ob 16., 18. in 20. uri

Pričetk točen!

Med predvajanjem ni vstopa!

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so sočustvovali z nami in nas tolažili ob bridki izgubi našega nadvse ljubljene brata, očka, strica in svaka

Arh Franca.

Prav tako se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom in sorodnikom, vsem množičnim organizacijam, ki so ga obdali z venci in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Lepo se zahvaljujemo tudi godbi kovinarjev z Jesenic in pevskemu zboru Boh. Češnjica.

Obenem se zahvaljujemo tov. Mihe-licu Egonu in ostalim tovarišem za poslovnile besede ob odprtem grobu in vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Rodbina Arh, Boh. Češnjica.

RAZKRINKAN SABOTER IN LJUDSKI ŠKODLJIVEC

Mulej Polde, bivši poslovodja firme I. Mulej, lesne trgovine na Bledu, je v letu 1946 prijavil ljudskim oblastem le 930.000 dinarjev bruto prometa, dočim je kontrola ugotovila 1.358.656 dinarjev prometa. Na podlagi lažnega in preizkušenega prometa je bilo podjetju za 284.798 din premalo omerjenega davka. V istem letu je Mulej prodajal les po znatno višjih cenah, kot so bile določene, v cilju, da bi na neupravičen način bogatel. Na drugi strani pa se je izkazal kot saboter. V gozdu je pustil najmanj 550 m³ lesa, čeprav je imel vse možnosti, da les spravi v dolino. Na ta način je veliko lesa izgubilo vrednost na kakovosti, neugotovljena količina pa se je uničila.

Ob priliki nacionalizacije podjetja je prikril 140.000 din gotovine in jo dal v hrambo Justinu Francu. Po izvršeni nacionalizaciji in po odvzemu obrtne pravice je še nadalje vodil nedovoljeno lesno trgovino in nakupoval les potom svojega nakupovalca Justinu Francu.

POJASNILO

Na dopis „Aktivisti preprečujejo prostovoljno delo“, ki smo ga objavili v našem listu dne 30. oktobra t. l. na četrti strani, smo prejeli od tov. Baloh Lovra, Moste šte. 52 pojasnilo, v katerem pravi med drugim:

Res je prišel prvi voznik po opeko in jo tudi odpeljal preko mojega dvorišča. Moja žena mu je povedala, da preko dvorišča ni poti, ampak preko cevi. Na te besede se ni nihče oziral, kajti kmalu nato sta prišla spet dva voznika, med njimi tudi predsednik SKOJ-a in član Okrajnega odbora LMS. Ko jih je moja žena ponovno opozorila glede poti, so izjavili, da drugje ni dostopa do materiala. Uslužbenec DES, ki je bil slučajno navzoč, pa jim je s prstom pokazal pot do opeke, vendar ga ni nihče poslušal. Ko sem slišal vozni-ke, sem prišel na dvorišče še jaz in jih opozoril, naj vozijo po pravi poti. Toda tov. Svetina Janko ml. je izjavil, da ne bodo nič vprašali in da bodo vozili, kjer bodo hoteli. Ker so te besede zavednega mladina višek nesramnosti, sem mu rekel, da je smrkavec. Vozniki pa so se prazni vrnili.

Nekoliko dni pred delom transformatorja sem šoferju od HC Moste dovolil vožnjo s težkim kamionom preko dvorišča, ker sem se kot aktivist zavedal, da je dostop s kamionom drugje nemogoč. Istotako sem dovolil vozniku od podjetja HC Moste tov. Noč Francu.

Kar se pa tiče naše zavednosti in nedelavnosti ne pripomnim niti besede, ampak ostanem kljub ožigosanju na starem stališču in bom shranil to številko „Kovinarja“ kot dokument.

Baloh Lovro s. r.